

POHJALAINEN AUTIOTALO-OPAS

Korsholm
Mustasaari

LEADER

Aktion
Österbotten

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Svenska
kulturfonden

Mustasaaren kunta
Pohjalainen autiotalo-opas

Toteutettu Autiotalojen aktivointihankkeessa Kaikki kunnan kylät

Elokuu 2026

Painotalo: Waasa Graphics

POHJALAINEN AUTIOTALO-OPAS

- Etsitkö unelmiesi autiotaloa, jonka voisit kunnostaa perheellesi kodiksi?
- Omistatko vanhan tyhjän talo, mutta et tiedä miten hoitaisit sitä parhaalla tavalla?
- Työskenteletkö kunnassa ja mietit oman autiotalohankkeen aloittamista?

Mustasaaren kunta on, Aktion Österbottenin ja Svenska Kulturfondenin tuella, toteuttanut vuosien 2024–2026 aikana autiotalojen aktivointihankkeen Kaikki kunnan kylät.

Hankkeessa on kartoitettu kaikki kunnassa sijaitsevat autiotalot. Olemme houkutelleen omistajia luopumaan taloistaan vapauttaaksemme ne markkinoille ja olemme koonneet listan melkein 150:ä henkilöstä, jotka etsivät autiotaloa Mustasaaresta. Olemme tehneet yhteistyötä kylien kanssa jalkauttaaksemme hankkeen paikallistasolle. Olemme järjestäneet Autiotalopäiviä luentoineen, keskusteluineen ja autiotalonäyttöineen ja yhteistyössä Stundarsin, Mustasaaren Aikuisopiston, VTT:n ja Ympäristöministeriön, sekä Marthaförbundetin ja Centrian kanssa olemme luoneet muitakin suosittuja autiotalo-aiheisia tapahtumia.

Olemme keskustelleet rahoitusmahdollisuuksista sekä kansallisten että paikallisten pankkien kanssa. Olemme kutsuneet Metsähallituksen kertomaan meille maailmanperintösaariston kulttuuriympäristöarvoista. Olemme puhuneet autiotaloasian puolesta kansallisissa seminaareissa. Olemme keskustelleet yliopistotutkijoiden kanssa sekä Suomessa että Ruotsissa ja tehneet yhteistyötä vastaavien hankkeiden kanssa, niin ikään molemmissa maissa.

Sadoista kuntamme asumattomista taloista on reilut kolmekymmentä saatu myyntiin hankkeemme kautta.

Muutama autiotalo on jo myyty ja loput odottavat uusia asukkaita ja uutta elämää. Mustasaaren kunnan kotisivuilta löydät myynnissä olevat autiotalomme. Käy mielellään tutustumassa niihin!

Olemme ehtineet vaikka mitä ja hankkeemme lopuksi olemme koostaneet tämän oppaan, jossa hankepäällikkömme, arkkitehti ja kulttuuriympäristöasiantuntija Ruusa Viljanen Rossi, neuvoo pohjalaisten autiotalojen ostajia ja omistajia ja jakaa kokemuksiaan muille kunnille, joita olemme innostaneet luomaan jotain vastaavaa.

Lukuiloa ja olkaa yhteydessä!

ruusa.viljanen.rossi@korsholm.fi tai +358 44 727 1367

1. Miksi autiotalo?

Kaikissa kylissämme on asuttamattomia taloja tyhjiillään ja autiona. Monet niistä on perinteisiä pohjalaistaloja, joilla on huomattavaa kulttuurihistoriallista arvoa. Autiotalat voivat näyttää ränsistyneiltä, mutta suurin osa on kunnostettavissa ja voisi tarjota kodin uusille asukkaille.

Talonpoikaistalot on rakennettu täyspuusta ja muista luonnonmateriaaleista ja ovat yleisesti ottaen käsityöltään erittäin laadukkaita. Ne ovat kestäviä, terveitä ja ilmaston ja ympäristön kannalta fiksuja taloja, jotka viestivät paikallisista rakennusperinteistämme. Ne todistavat kyliemme historiasta ja kehityksestä selvemmin kuin mikään muu ja ovat tärkeä osa kyläympäristöjämme. Ne muodostavat korvaamattoman kulttuuriperinnön, joka todistaa entisaikojen osaamisesta ja rikastuttaa meidän yhteisiä elinympäristöjämme.

Kyliemme talonpoikaistalot tekevät pohjalaisesta maisemastamme uniikin!

Autiotalat muodostavat siis monella tapaa arvokkaan piilevän voimavaran, jonka laajemmasta hyödyntämisestä sekä kuntiemme kehittämisessä, että siirtymässä kestävämpään yhteiskuntaan, hyötyisimme aivan jokainen. Eikä kyllä löydy viihtyisämpää kotia, kuin varovasti kunnostettu pohjalaistalo!

Autiotalon pelastaminen on ympäristöteko! Se on myös taloudellisesti järkevä vaihtoehto uudisrakentamiselle – oikein suunniteltuna ja varoen toteutettuna vanhan talon korjaus tulee paljon halvemmaksi kuin uuden rakentaminen.

Autiotalomme eivät siis ainoastaan kerro ”entisaikojen elämästä”, vaan tarjoavat myös mahdollisuudet ihanaan ja kestäväan elämään maalla tänään ja tulevaisuudessa!

Unelmoitko autiotalon pelastamisesta, mutta et tiedä miten löytäisit sen oikean? Ehdota, että kotikuntasi laatii autiotalokartoituksen!

2. Rakennusperinnön hoidon peruseriaatteita

Autiotalat tulee kunnostaa varoen, jotta niiden luonne ja kulttuurihistoriallinen arvo ei tuhoudu. Rakennusperinnön hoidon keinoin säilytämme ja korjaamme varoen kylliemme ja kaupunkiemme kulttuurihistoriallisesti arvokkaita taloja ja ympäristöjä.

Rakennusperinnön hoidon peruseriaatteisiin kuuluu se, että tekee niin vähän muutoksia kuin mahdollista, käyttää perinteisiä materiaaleja ja rakennustapoja, huoltaa sitä, mikä jo on olemassa sen sijaan, että vaihtaa uuteen, sovittaa uudet lisäykset vanhaan, jotta rakennuksen alkuperäinen luonne säilyy. Paikallisesti tyyppilliset luonnonmateriaalit toimivat hyvin ja niitä voi huoltaa loputtomiin. Muovit ja ”huoltovapaat” tuotteet ei kuulu vanhaan taloon.

Anna talolle ja sen historialle päärooli ja toimi itse vain statistina, tai roudarina! Omaksu palvelijan asenne ja muista, että olet vain lenkki taloa asuttavien sukupolvien pitkässä pitkässä ketjussa. Vanhasta tuvasta huolehtiminen on kunniatehtävä ja talon kuuluu säästyä seuraavienkin sukupolvien ihailtavaksi ja rakastettavaksi.

Kerää tietoa ja opiskele. Tutki ja tutustu taloosi huolella, dokumentoi ja huomio sen uniikit ominaisuudet ja omituisuudet. Paikalliset ominaispiirteet ja arvokkaat ajalliset kerrostumat tuhoutuvat helposti. Vanhan talon sielukas katse sammuu välittömästi ikkunanvaihdon yhteydessä.

Älä tuhoa sitä, mihin alunperin rakastuit! Tutustu taloosi rauhassa ja ajan kanssa, asumalla.

Opi arvostamaan patinaa, eli ajan jälkiä. Kulunut kynnyks, epätasainen tuvan lattia, vinot kulmat ja epäsuorat viivat, tuulen tuivertama alkuperäislaudoitus. Vanhan talon ei tule näyttää uudelta. Patina kertoo erittäin todistusvoimaisella tavalla iästä ja sillä on siksi ominaisarvo. Älä kunnosta patinaa pois!

Opi ymmärtämään vanhan talon rakennusfysistä toimintaa, eli sitä, miten kosteus ja lämpö liikkuu talossa ja sen rakenteissa. Älä muuta toimivaa järjestelmää!

Modernin elämäntavan ja vanhan talon yhteensovittaminen voi välillä olla haastavaa. Avoimet tilaratkaisut, koneellinen ilmanvaihto ja tasaiset 24 astetta vuoden ympäri hyödyntää harvoin vanhaa taloa. Usein on parempi, että sopeuttaa omat elämäntapansa vanhaan taloon, kuin päin vastoin. Parhaat lölyt saa yhä edelleen pihasaunassa!

3. Kunnioita alkuperäistä!

- Pohjalaistalot muodostavat erittäin korkealaatuisen aineellisen ja arkkitehtonisen kulttuuriperinnön, joka on tunnettu koko maassa. Talot on rakennettu kestäväksi satoja vuosia. Käsien veistettyine raskaine ovineen, höylättyine lattialankkuineen ja maalattuine profiloituine listoineen, paikallaan rakennettuine portaittain ja sisustuksineen. Tapetteihin, muutoksiin ja lisäyksiin kerrostuneet jäljet kerovat talon pitkstä käyttöhistoriasta.
- Uusi mutta ”vanhaan tyyliin” rakennettu ei vastaa alkuperäistä. Arvo on alkuperäisyydessä, sitä ei voi korvata.
- Talojamme on usein laajennettu vaiheittain. Moni talo on siirretty vanhasta kyläkeskustasta jakotoimituksen yhteydessä. Yläkerran ikkunat eivät ehkä ole samanlaiset kuin alakerran. Avoliesi on ehkä vaihdettu varaavaan puuhellaan 1930-luvulla. Kaikki tämä on tärkeä osa talon historiaa – ei puute, tai heikkous. Säilytä arvokas kerrostuneisuus!
- Älä vaihda vanhoja ikkunoita, joissa on puhallettua tai vedettyä lasia! Ei ole mitään kauniimpaa kuin auringonvalo, joka taittuu huoneeseen vanhan lasin läpi. Uusi lyijylasi vääristää talon historiallisen luonteen. Melkein kaiken voi korjata!
- Vanhojen hirsitalojemme puutavaran laatu on ylivoimainen nykyiseen verrattuna. Tukit kaadettiin vanhoista metsistämme talven aikana, kuorittiin keväällä ja veistettiin hirsikehikoksi kesällä. Taloon päästiin muuttamaan jo seuraavaksi talveksi. Kunnioita sitä työn määrää, minkä esi-isämme ovat laittaneet talojemme rakentamiseen ja säilytä kaikki käsityönä rakennettu.
- Vanhat talomme ovat yksilöitä, mutta noudattavat alueellista perinnettä, ja omaavat siten yhteisiä tunnuspiirteitä. Niiden rakentamiseen oli käytössä rajallinen luonnonmateriaalien kirjo, mikä loi yhtenäisiä

ja ympäröivään luontoon ja pohjalaiseen valoomme hienosti sopeutuvia ympäristöjä.

- Jotkut talot ovat harvinaisen komeita – ja kertovat siten varakkuudesta – mutta usein ne ovat yksinkertaisempia ja niiden yksityiskohdat on muotoiltu samalla lailla kuin muissakin kylän taloissa. Suurtilallisten talot eroavat pientilallisten tuvista, mutta molempien tarina on yhtä arvokas kyllämmen historian ja kehityksen ymmärtämisen kannalta.
- Köyhästä mäkituvasta huolehtiminen on yhtä tärkeä kulttuuriteko kuin suuresta talonpoikaistalosta!
- Vanhan talon omistaminen on kunniatehtävä. Aikaisempien sukupolvien raataminen ja onni näkyy kuluneissa pinnoissa ja kaikkialla on jälkiä menneestä ajasta. Vaali tätä arvokasta perintöä, jotta talon historia siirtyy seuraavallekin omistajalle.

4. Muistilista sinulle, joka olet ostoaikeissa, tai olet juuri ostanut aution talon

- Mitkä kaikki rakennukset kuuluu tilaan, mihin niitä on käytetty, miten ne on rakennettu ja mikä on niiden kunto?
- Keskity kattoon ja perustuksiin: Minkä tyyppinen katto ja missä kunnossa? Onko talo ryhdikäs ja kuiva vai onko se vakavasti painunut ja nostotoimenpiteiden tarpeessa? Romahtaneet lattiat eivät ole mitkään katastrofi. Ne voi korjata! Valuuko sadevedet talosta pois päin? Onko kellarissa vettä?
- Mitä uudempia rakenteita ja materiaaleja talossa on? Kylpyhuone voi tarkoittaa kosteusperäisiä ongelmia. Onko vanhat lattiat lastulevytetty ja peitetty muovimatoilla? Onko tuuletusaukot olleet kiinni monen vuoden ajan. Löytyykö saumauslaastista, mattoliimasta tai seinämaalista asbestia?
- Istahda portaille ja juo kuppi kahvia, tunnustele, kuulostele, haistele ja vedä talon fiilistä sisuksiisi. Ota aikasi. Talo on seissyt tässä vähintään sata vuotta, eikä se tule romahtamaan, vaikka et juuri nyt mitään tekisikään.
- Kaada taloa vasten kasvavat puut ja pensaat, ne pidättävät kosteutta ja vahingoittavat kattoja ja seiiniä. Etene kuitenkin varoen! Vanha puusto ja puutarha on myös säilyttämisen arvoinen.
- Selvitä talon historia, ketkä tällä ovat asuneet ja mitä on tapahtunut eri aikoina? Minkä ikäisiä rakennukset ovat? Miten niiden välillä on kuljettu? Mitä rakennuksia on aikaisemmin ollut? Onko kaivoa?
- Soita nuohooja tarkastamaan savupiiput ja tulisijat. Tuli pesässä tekee autiotalosta kodin.

5. Säästövinkkejä

- Rahan puute harvoin johtaa vanhojen talojen purkamiseen ja kulttuuriperinnön tuhoutumiseen. Päin vastoin! Suuret budjetit johtavat suuriin muutoksiin ja suuriin kulttuuriarvojen menetyksiin.
- Tee niin vähän kuin mahdollista. Korjaa vain se, mikä on rikki. Paikka paikan päällä on lantti lantin päällä. Älä vaihda mitään, mikä toimii.
- Tee itse niin paljon kuin mahdollista - uusien taitojen oppiminen on hauskaa! Se tuo itseluottamusta ja kasvattaa resilienssiä. Sen mitä ihmiset osasivat ennen voimme me oppia tänään. Hyviä korjausrakentamisaiheisia kirjoja on paljon ja netti on täynnä tietoa. Osallistu kursseille. Keitä omaa punamultaa, sekoita omaa ikkunakittiä, nikkaro i itse. Kaiken ei tarvitse olla täydellistä - inspiroidu talonpoikaismaalareista ja -nikkareista. Käden jälki saa näkyä!
- Suunnittele huolella. Palkkaa kokenut arkkitehti tai muu pätevä suunnittelija kalliiden virheiden välttämiseksi. Mitä pidempään kunnostaminen saa kestää, sitä helpompi se usein on rahoittaa.
- Hyödynnä käytettyjä osia uusien sijaan. "Vanhan tyyliiset" uudet osat maksavat paljon, ja ovat uusia.
- Ota suku ja ystävät apuun. Järjestä talkoot. Yhdessä on kiva tehdä töitä!
- Lainaa ja vuokraa sellaiset työkalut tai koneet, joita et tarvitse niin usein. Kaikkea ei tarvitse omistaa itse.
- Sähköt, vedet ja lämmitys muodostaa usein kaikista suurimman kustannusosuuden, jossa voi olla vaikea säästää. Sähkötyöt vaativat pätevyyden. Käytettyjä kylpyhuoneenkalusteita on tarjolla paljon.

6. Autiotalon pelastamishankkeen rahoittaminen

1. Pankkilaina

- Pankkilainan saaminen vanhan talon ostamiseen ja kunnostamiseen voi olla haastavaa talon vakuusarvon mataluuden takia. Vaikka sinä rakastat autiotalolöytöäsi yli kaiken, ei pankki välttämättä tunne samoin, vaan vaatii lisävakuuksia muun omaisuuden tai säästöjen muodossa.
- Talon syrjäisä sijaintikin voi vaikuttaa kielteisesti pankin arvioon talon vakuusarvosta. Tähän on yksityisen vaikea puuttua, muuten kuin poliittisen vaikuttamisen kautta. Aihe on yhteiskunnallisesti erittäin tärkeä. Ilman kohtuullisia rahoitusmahdollisuuksia maaseudulla ei voi asua! Tässä tarvitaan rakenteellisia muutoksia.
- Pankkien liiketoimintamallit vaihtelevat keskenään. Vertaile ja kilpailuta! Paikallisilla pankeilla on usein myönteinen käsitys paikallisista olosuhteista. On myös heidän oman etunsa mukaista, että oma kylä pysyy elinvoimaisena.
- Pankki voi vaatia kuntotarkastuksen talon kuntoa koskevien epävarmuustekijöiden minimoimiseksi. Varmista, että kuntotarkastajasi omaa kokemusta vanhoista taloista ja ymmärtää kulttuuriarvojen merkityksen!
- Suunnittele kunnostustyöt huolella. Ota avuksi ammattilainen. Se säästää usein rahaa pitkän päälle ja lisää pankin luottamusta hankkettasi kohtaan. Jaa työt vaiheisiin, joiden valmistumista pankki saa seurata. Näin pankki näkee, että talosi arvo nousee vaihe vaiheelta.
- Pyydä tarjoukset töistä, jotka teetät urakoitsijalla. Laske materiaalimäärät tarkkaan, vertaile tavarantoimittajia. Äläkä unohda pieniä lähisahoja, höyläämöjä ja paikallisia puusepänverstaita. Ehkä otat puutavaran omasta metsästä? Laadi tarkka budjetti, joka huomioi hankkeen kaikki osat. Jätä varaa yllättäville kuluille. Vanhat talot ovat täynnä yllätyksiä, sekä kivoja, että vähemmän kivoja!

- Pidä budjetti kurissa minimoimalla toimenpiteet, uusiokäyttämällä rakennusosia, maksimoimalla oman työn määrä ja jakamalla kunnostustyöt monelle vuodelle.
- Pankki arvostaa realistista aikatalua autiotalon pelastamishankkeellesi. Sinun täytyy myös tunnistaa riskit, jos arvaamattomia haasteita tulee vastaan, urakoitsija menee konkurssiin, sinä sairastut tai korot nousevat taivaisiin.

2. Valtion restaurointituet

- Museovirasto jakaa vuosittain ”Rakennusten ja kulttuuriympäristökohteiden entistämisavustuksia” Entistämisavustuksia myönnetään ensisijaisesti rakennusperinnön suojelemisesta annetulla lailla (498/2010) suojeltuihin kohteisiin, mutta myös muuten kulttuurihistoriallisesti merkittäviin kohteisiin. Rakennusten ja kulttuuriympäristökohteiden avustushaku avautuu yleensä lokakuussa.

- Elinvoimakeskukset jakavat vuosittain ”avustuksia rakennusperinnön hoitoon”. Avustuksella voidaan tukea sekä korjaustoimenpiteitä että säilyttävää korjaussuunnittelua.
- Alueellisen vastuumuseomme, eli Pohjanmaan museon, rakennustutkijat neuvovat eri avustusmuodoissa ja antavat arvokkaita vinkkejä siihen, mitä on hyvä ajatella avustushakemusta laadittaessa. Ole ajoissa liikkeellä, niin ehdit laatia hyvän hakemuksen! Heillä on myös vankka tuntemus yhteisestä rakennusperinnöstämme ja he auttavat mielellään sinua ymmärtämään autiotaloasi.
- Yhdistykset voivat yhteisvoimin pelastaa autiotalon vaikka vuokra-asunnoiksi kylän nuorille, liiketiloiksi, co-working-tiloiksi, yöpymispaikaksi tai kulttuuriympäristömatkailua palvelevaksi käyntikohteeksi.
- Autiotalon pelastamiselle yhdessä muiden kanssa löytyy useampia rahoitusmahdollisuuksia. Juridisilla henkilöillä, kuten nuorisoseuroilla, kyläyhdistyksillä ja osuuskunnilla on toisenlaiset mahdollisuudet pankkilainaan ja voivat, valtion restaurointiaavustusten lisäksi, myös hakea esimerkiksi EU-tukea maaseudun kehittämishankkeeseen.

3. Autiotalon voi myös pelastaa yhdessä!

- Autiotaloa ei aina tarvitse pelastaa ihan vaan omin tai yksittäisen perheen voimin. Kun pelastusoperaation toteuttaa yhdessä muiden kanssa voi kustannukset jakaa yhdessä ja siten päästä yksilönä halvemmalla. Moni pohjalaistalomme on sitä paitsi tarpeeksi suuri useammallekin perheelle.

7. Ilmastohyödyt

- Uusi ”energiatehokas” ja ”ympäristöystävällinen” omakotitalo aiheuttaa rakennusvaiheessa niin suuret ilmastopäästöt, että kestää kuusikymmentä vuotta ennen kuin sen käyttövaiheen energiasäästöjä voi ruveta laskemaan (VTT). Oman aikamme rakennuksia ei kuitenkaan ole tehty kestäväksi edes kuuttakymmentä vuotta, joten on sanomattakin selvää, ettei kestävyysyhtälö ynnää!
- Olemassa olevan rakennuksen jopa totaalinen peruskorjaus kuluttaa vähemmän luonnonvaroja ja aiheuttaa pienemmät hiilipäästöt kuin purkava uudisrakentaminen. Varovainen kunnostus sitäkin vähemmän!
- Autiotalomme on rakennettu käsin paikallisesti tuotetuista uudistuvista luonnonmateriaaleista, joten niiden ilmastorasitus oli pieni jo niiden valmistuessa. Mustasaaren kunnan autiotalolistan vanhin rakennus on 220 vuotta vanha. Suurin osa on 1800-luvun toiselta puoliskolta. Perinteisen hirsitalon pitkä elinikä vähentää entisestään sen suhteellista vaikutusta ympäristökuormitukseen, luonnonvarojemme ylikäyttöön ja luontokatoon. Autiotalon pelastaminen on suuri ympäristöteko!
- Planeettamme kestäkyvyn rajoissa eläminen on kestävä kehityksen ydintä ja nykytila vaatii välitöntä siirtymää, jossa resurssitehokkuuden lisääminen on avainasemassa. Olemassa olevan parempi hyödyntäminen on tärkeä osa kestävä resurssitaloutta. Autiotalat ovat tänään alihyödynnetty resurssi. Ne voisivat tarjota asuntoja monelle sukupolvelle, huomattavasti vähemmällä ympäristökuormituksella kuin uudisrakennukset.
- Hirsitalon energiatehokkuutta voi parantaa kohtuullisin keinoin. Lämmitysjärjestelmän arviointi ja ilmatiivyyden tarkastaminen kuuluvat niistä tärkeimpiin. Seinien lisäeristäminen on harvoin kannattavaa.

8. Säilyttä kylien historia ja omaleimaisuus

- Pelasta ensisijaisesti talo paikallaan omassa kylässään, sen sijaan, että siirrät sen jonnekin muualle. Tämä pitää kylän elossa ja säilyttää sen historiallisen yhteyden, sekä perinteisen maiseman. Talot ovat kylilleen tyypillisiä ja kertovat kyliensä unikista, monisatavuotisesta historiasta. Jos ne siirretään pois, katoaa osa kylän historiasta, eikä sitä saa koskaan takaisin. Vanhan talon siirtäminen säilyttää parhaassa tapauksessa sen ulkoisen luonteen ja ylläpitää talonpoikaisyhteiskunnan talonsiirtoperinnettä, mutta kaikki arvot, jotka viestivät sen yhteydestä paikkaan katoaa ja kylät menettävät historialliset todistajansa, jotka kertovat sen menneisyydestä ja identiteetistä konkreettisemmin kuin mikään muu.
- Talonpoikaisyhteiskunnan aikana kylien mahdollisuudet ja elinehdot vaihteli keskenään, riippuen niiden erilaisista luontaisista ja maantieteellisistä edellytyksistä. Tämä peilautui rakennuskulttuuriin. Kylissä, joissa oli laajat hedelmälliset peltomaat luotiin suurempaa vaurautta kuin karuissa saaristokylissä, joissa elettiin kalasta ja hylkeenpyynnöstä ja tällä varallisuudella rakennettiin suurempia taloja. Siirrettäessä tällaisia komeita tupa köyhempiin kyliin, tai jopa toiselle puolelle maata, vääristetään historiaa ja aiheutetaan autenttisuusristiriita, joka vaikuttaa kulttuuriarvoon kielteisesti – riippumatta siitä, miten ”hieno” tai ”ihana” tupa sinun mielestäsi on. Joten: vaali vanhan talon yhteyttä paikkaansa!
- Kylien satojen vuosien historia on ylöpydenaihe ja on meidän vastuullamme, että se säilyy tulevaisuuteen.
- Taloon, kuuluu paljon muuta kuin pelkkä tilan päärakennus. Pelasta ulkorakennukset! Liian usein näkee pitkiäkin ulkorakennuksia purettavan niin, että tupa jää orvoksi ja seisoo yhteydestään riisuttuna yksin pihassaan. Anna koko pihapiirin elää! Vaali pihapuita, koivukujia, kivaitoja, siirtolohkareita ja viihtyisiä

tienvarren talousrakennuksia. Ne ovat osa kylää ja yhteistä kulttuuriympäristöämme!

- Arvokkaat pohjalaiskylämme tarjoavat vetovoimaisen vaihtoehdon kaupunkien ja lähiöiden anonyymeimmille asuinympäristöille. Täällä voi elää terveissä taloissa, jotka on rakennettu suurella taituruudella paikallisista materiaaleista. Täällä voi elää viihtyisissä pihapiireissä, jotka tuovat elämälle laatua. Elämä kylässä on sosiaalisesti kestävä, siellä on vahva lähiyhteiskunta ja voimakas yhteisöllisyys. Kyläläisenä olet osa kaikkea tätä.
- Vaikuta poliittisesti puolustaaksesi kyläsi elinoikeuksia ja puhuaksesi tasapuolisen kyläkehityksen puolesta, joka mahdollistaa toimivan arkielämän kaikissa Pohjanmaan kylissä!

9. Mietitkö autiotalohankkeen aloittamista omassa kunnassasi?

Autiotaloaihe on yhteinen kaikille kunnille koko Pohjanmaalla ja lähes kaikille alueille koko maassa. Tyhjät talot on koko Suomen maaseudun voimavaraa!

Hankkeemme on saanut näkyvyyttä mediassa ja osallistunut useisiin seminaareihin ja tapahtumiin ympäri maata. Olemme innostaneet monia kuntia oman autiotalohankkeen suunnitteluun.

Vinkkejä sinulle, joka haluat kartoittaa rannikkopohjalaisen kuntasi autiotalat:

- Ota yhteyttä yhdistykseen Svenskfinlands byar r.f, josta saat rahoitusneuvoja ja alueellista tukea hankkeellesi.
- Hanke tulee sopeuttaa paikallisiin tarpeisiin ja edellytyksiin. Pohjalaiset kunnat ovat keskenään erilaisia, niiden lähtökohdat vaihtelevat ja ne kohtaa erilaisia haasteita. Omien edellytysten tunnistaminen on tärkeä hankkeen tarkoituksen relevantin sanoittamisen kannalta.
- Mieti tarkkaan hankkeen tarkoitus ja päämäärä. Miksi haluamme toteuttaa tämän hankkeen? Mihin pyrimme?
- Suunnittele hanke siten, että se täyttää tarkoituksensa ja saavuttaa päämääränsä. Kirjoituspöydän laatikossa hankkeesta ei ole kenellekään hyötyä. Näkyvyys ja kanssakäyminen ovat tärkeitä työkaluja ja tieto inspiroi ja luo tahtoa liikkua oikeaan suuntaan. Täytyy hanke sisällöllä, joka mahdollista tämän!
- Muista, että jokaisella autiotalolla on omistaja ja kunnioita sitä, että omistajalla voi olla vahva tunneside autioonkin taloon. Suru on tavallinen tunne. Häpeää siitä, että talo on päästetty niin huonoon kuntoon voi ilmetä, sekä myös muita psykologisesti herkkiä tekijöitä. Osoita aina huomaavaisuutta!
- Lisää ja jaa tietoa rakennusperinnön hoidosta, korjausrakentamisesta ja kulttuurihistoriasta. Käy

aktiivista keskustelua kestävydestä. Tieto innostaa ja kannustaa!

- Ajattele laajemmin! Mitä haasteita löytyy, paikallisesti alueellisesti ja kansallisesti? Miten vastaamme niihin?
- Viestitä aktiivisesti ja luo liikettä!

